

## **PROFESOR DR. TOADER CHIFU LA A 65-A ANIVERSARE**

Toader CHIFU s-a născut la 27 februarie 1936, în comuna Târnăuca, Jud. Dorohoi, azi localitatea se găsește în Republica Ucraina. Părinții – tatăl, Gheorghe a fost funcționar silvic până în anul 1954, iar mama, Elena, i-au insuflat dragostea pentru natură și s-au preocupat îndeaproape de educația sa.

S-a căsătorit în anul 1964 cu Nicolina, profesor de matematică, și are doi copii: Iulian – licențiat în matematică și Camelia – medic, preparator la Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa” din Iași.

A început cursurile Școlii primare în anul 1941 în satul natal Crihănești din com. Târnăuca, dar din cauza refugiului le-a terminat în anul 1946 la Școala de Aplicații Șendriceni din orașul Dorohoi. Cursul secundar l-a urmat în comuna Pomârla, cu excepția clasei a VII-a pe care a urmat-o la Bucecea - Jud. Botoșani. Tot în Pomârla a urmat și cursurile Școlii medii tehnice agricole pe care a absolvit-o în anul 1954.

După terminarea școlii medii a funcționat ca tehnician principal agronom la GAS Coțușca (1954 – 1955) și apoi la GAS Călinești (1955 – 1956).

În anul 1956 a dat concurs de admitere la Facultatea de Științe Naturale – Geografie din cadrul Universității „Al. I. Cuza” din Iași pe care a absolvit-o în anul 1960.

### **Funcții didactice și științifice:**

După absolvirea facultății, în perioada 1960 – 1965, a fost încadrat preparator, apoi asistent la Catedra de Botanică a Facultății de Biologie – Geografie – Geologie din Iași, iar din 1965 și până în 1968 a funcționat ca botanist principal la Grădina Botanică din Iași.

În anul 1968 a dat concurs pe postul de Cercetător Științific din cadrul Laboratorului de Geobotanică - Filiala Iași a Academiei Române, iar în anul 1976 a dat concurs pe postul de CP III la Centrul de Cercetări Biologice din Iași, unde a fost Șeful colectivului de Ecologie terestră. În perioada 1976 – 1980 a fost profesor cooperant, detașat la Institutul Național Agronomic din Alger. În perioada 1990 – 1992 a ocupat prin concurs postul de Cercetător Științific gradul I la Institutul de Cercetări Biologice din Iași, iar în perioada 1992 – 1995 a ocupat prin concurs postul de conferențiar la Catedra de Biologie vegetală a Facultății de Biologie a Universității "Al.I.Cuza" Iași. Începând cu anul 1995 până în prezent este profesor universitar la aceeași instituție.

### **Titluri științifice:**

Doctor în biologie al Universității "Al. I. Cuza" Iași în anul 1971, în specialitatea Fitocenologie – Micologie.

### **Activitatea didactică și profesională:**

În perioada 1960 – 1965, cât a funcționat ca asistent la Catedra de Botanică, a predat lucrări practice de Botanică generală, Botanică sistematică, Fiziologia plantelor și Agricultură.

În perioada 1965 – 1968, ca botanist la Grădina Botanică a elaborat, cu sprijinul Prof. E. ȚOPA și al Consiliului Științific al Grădinii Botanice, planul de organizare al

sectorului Taxonomic, pe care apoi l-a transpus pe teren începând din toamna anului 1968. Planul reprezintă o sinteză a principalelor sisteme filogenetice cunoscute, transpus într-o manieră originală specifică terenului, destinat acestui sector, în suprafață de cca. 5 ha.

În perioada 1976-1980, în timpul cât a funcționat ca profesor cooperant în Algeria, a elaborat și predat următoarele cursuri: Botanică sistematică (an II – secția de Botanică), Fitogeografie (an III – secția Peisagistică), Ecologie vegetală (an III – secția Botanică, an IV – secțiile Pedologie și Horticultură), Biocenotică generală și aplicată (an IV – secția Silvicultură). Cu acest prilej a elaborat și publicat cursurile de Ecologie vegetală și Fitogeografie.

În perioada 1981-1989 a predat prelegeri în cadrul cursului de Botanică sistematică și de Floră tropicală și subtropicală (privind mai ales capitolele de ecologia și corologia plantelor) cu care ocazie a participat la elaborarea cursului de Floră tropicală și subtropicală.

În perioada 1991 – prezent a predat cursurile de Taxonomie vegetală, Botanică sistematică, Fotosinteză și productivitatea ecosistemelor și Bazele protecției mediului înconjurător la secțiile Facultății de Biologie.

#### **Activitatea științifică și publicațiile:**

În cei 40 de ani de activitate didactică și de cercetare a elaborat 5 cursuri universitare, 1 caiet de lucrări practice, 5 cărți și monografii, 126 de articole științifice, 10 rezumate și 3 recenzii.

La majoritatea articolelor este autor unic sau prim autor și peste 50% din acestea sunt publicate în reviste centrale sau locale de mare circulație: *Révue Roumaine de Biologie*, *Memoriile Secțiunii Științifice ale Academiei Române*, *Analele Universității „Al. I. Cuza” din Iași*, *Comunicări a SSNG*, *Analele Institutului Național Agronomic din Alger*, foarte multe fiind redactate într-o limbă de circulație internațională.

Rezultatele cercetărilor sunt inserate în numeroase lucrări de sinteză sau cursuri universitare.

#### **Activitatea științifică se referă la următoarele direcții principale:**

1. Cercetările micologice efectuate în Moldova și Dobrogea, începute în primii ani de activitate la îndemnul Prof. Dr. C. PAPP din dorința de a reînnoa firul cercetărilor întreprinse de Prof. Al. POPOVICI au fost concretizate în:

- identificarea a cca. 700 de taxoni de macromicete pe teritoriul Moldovei și Dobrogei (50% din micoflora țării);
- descoperirea a 20 de taxoni noi pentru țară;
- semnalarea a 165 de taxoni în micoflora Moldovei și 75 de taxoni în micoflora Dobrogei, prin aceasta aducându-se contribuții la răspândirea macromicetelor în România și se completează conspectul micologic cu noi date;
- în cercetările efectuate trece de la etapa floristică la etapa cenologică, studiile micocenologice fiind printre primele în țară și printre puținele existente la acea dată în literatura mondială; aceste studii se referă la compoziția, structura și dinamica sinuziilor de macromicete din 7 asociații vegetale forestiere și din pajiști, indicându-se și speciile caracteristice pentru unitățile cenotaxonomice ale asociațiilor din care fac parte; studiile au dus și la lărgirea spectrului ecologic al macromicetelor, prin identificarea și delimitarea unor noi categorii ecologice;
- se colectează 12 specii de macromicete care sunt inserate în doua centurii de exsiccate.

2. Cercetările floristice și de vegetație se referă cu precădere la Moldova și în măsură mai mică la Dobrogea. Aceste studii sunt concretizate în următoarele rezultate mai importante:

- contribuții la cunoașterea răspândirii a cca. 2300 taxoni în flora țării noastre, precum și a peste 300 cenotaxoni;
- îmbogățirea patrimoniului științific universal cu 2 cenotaxoni (*Cembreto – Piceetum abietis* Chifu et al. 1984; *Medicagini – Festucetum valessiacae anthoxanthesum* Chifu et Ștefan 1978, precum și 3 faciesuri;
- identificarea unui taxon și a 6 cenotaxoni noi pentru România;
- semnalarea pentru prima dată în Moldova a 98 de taxoni și a 8 cenotaxoni, precum și a 46 de cenotaxoni pentru Dobrogea;
- colectarea a 8 specii de plante vasculare și inserarea lor în 3 centurii de floră exsiccată.

### 3. Cercetări ecologice:

Pentru efectuarea unor asemenea studii, începând din anul 1970, a constituit o echipă de cercetare multidisciplinară pe baza căreia s-a înființat colectivul de Ecologie terestră, la care participă pentru efectuarea unor cercetări complexe și cadre didactice și cercetători din institute de cercetare din alte domenii (silvicultură, agricultură, pedologie).

Rezultatele cercetărilor din acest domeniu pot fi sintetizate în următoarele direcții:

- studiul concret al factorilor staționali (microstaționali) din 9 asociații ierboase și 5 asociații forestiere în scopul elucidării influențelor reciproce dintre factorii staționali și asociațiile vegetale inclusiv a sinuziilor de macromicete;
- constituirea unor grupe ecologice de plante pe baza cercetării factorilor staționali (printre foarte puținele studii de acest gen din țara noastră) a cca. 250 specii din pajiști precum și introducerea și constituirea noțiunii și grupelor fitocenologice prin luarea în considerare, simultan, a afinității plantelor pentru pH-ul, umiditatea și troficitatea solului, ținând cont și de capacitatea acestora de a se asocia; acest concept a stat la baza elaborării tipologiei pajiștilor;
- studii privind structura, dinamica și productivitatea unor ecosisteme de pajiști din Podișul Sucevei, în condiții de fertilizare, în vederea ridicării potențialului lor productiv; recomandă o formulă de fertilizare care să contribuie la ridicarea producției de furaj, dar care asigură și păstrarea echilibrului ecologic al ecosistemului;
- studii la nivelul a 24 asociații vegetale lemnoase și ierboase pe baza analizei sistemice (printre puținele studii de acest gen din țară) prin care s-au urmărit condițiile staționale, compoziția și structura fitocenotică (orizontală și verticală), biomasa și productivitatea fitocenozelor și zoocenozelor, aspecte morfo – anatomice și ecofiziologice ale principalilor producători primari, compoziția și structura cenozelor edafice, activitatea microbiologică a solului, ceea ce a dus la găsirea de metode de cercetare și recomandarea unor măsuri ecologice de redresare și conservare a echilibrului ecologic;

Aceste studii au fost extrem de costisitoare, foarte laborioase, desfășurate pe durata mai multor ani, fapt pentru care rezultatele sunt concretizate în numeroase lucrări științifice.

#### Colectarea de material botanic:

În urma cercetărilor de teren și laborator a colectat și determinat un bogat material floristic și a pus bazele unui herbar de plante vasculare la Institutul de Cercetări Biologice din Iași. De asemenea, a contribuit la îmbogățirea colecțiilor de herbar de la Facultatea de Biologie din Iași (cca. 500 de coli de herbar micologic și 400 coli de plante vasculare, inclusiv plante din Algeria).

La acestea se adaugă colectarea de semințe din flora spontană a țării, material inserat în mai multe numere ale Catalogului de semințe editat anual de Grădina Botanică.

**Activitatea pe bază de contract de cercetare:**

Începând cu anul 1970 a inițiat cercetări pe bază de contracte de cercetare științifică dintre care la 50 a fost responsabil și coordonator. Rezultatele cercetărilor sunt concretizate în peste 70 de referate de cercetare inserate în tot atâtea contracte cu diverși beneficiari.

Este membru fondator al Societății de Fitosociologie din România unde îndeplinește funcția de vicepreședinte, membru fondator și vicepreședinte al Societății Micologice din România, membru fondator al Fundației Gh. Lupașcu pentru Știință și Cultură, membru al Societății de Ecologie din România, membru al Societății „Amicale Internationale de Phytosociologie” (Bailleul - Franța) și membru al Societății „Association pour l'étude de la végétation” (Uppsala - Suedia).

A efectuat stagii de documentare în Ungaria - în anul 1974, și Elveția - în anul 1991.

A participat la o serie de manifestări științifice cu caracter internațional :

- Excursion International de Phytosociologie en Suisse, Geneva, 3 - 10 iulie 1991
- Excursia Internațională de Fitosociologie în Munții Apuseni, 5 - 11 iulie 1993
- Seminar Internațional „România și Rețeaua Internațională BRIM”, Delta Dunării, 24.04. - 05.05.1995 în calitate de coordonator al atelierului Flora
- Colloque „Végétation et sols de montagnes”, Grenoble - Franța, 08 - 13 iulie 1996
- II-ème Congrès de la Fédération Internationale de Phytosociologie, Bailleul - Franța, 25 - 29 octombrie 1997

- Simpozion „Zilele Micologice în Carpați”, Vatra Dornei, 25.08. - 1.09.1997
- XXVIII-ème Colloque Phytosociologique, Camerino - Italia, 26 - 30.09.1998

Este membru în comitetele de redacție ale revistelor:

- Révue Roumaine de Biologie, série Biologie végétale;
- Studii și Cercetări de Biologie, seria Biologie vegetală;
- Analele Științifice ale Universității "Al.I.Cuza" Iași, s.II.a Biologie vegetală
- Cercetări Agronomice din Moldova

A făcut parte din comitetul de organizare al unor manifestări științifice:

- Sesiunea anuală a facultății (1993 - 2000)
- Sesiunea Grădinii Botanice (1996)
- Congresul Național de Biologie (1992)
- Simpozionul "Omul și mediul înconjurător" (1993)
- Simpozionul "Zilele Micologice din Carpați" (1997)
- Simpozionul "Ecoriscuri locale" (1999)
- Simpozionul Național de Micologie – Rădăuți, 2000

A îndeplinit următoarele funcții de conducere:

Șef de laborator în cadrul Laboratorului de Ecologie de la Institutul de Cercetări Biologice Iași (1970 - 1992), iar din 1996 este Șeful Catedrei de Biologie vegetală de la Facultatea de Biologie.

A participat la diferite excursii cu caracter științific și didactic în străinătate:

- Munții Atlas în Algeria și Maroc
- Deșertul Sahara în Algeria
- Alpii Elvețieni și Alpii Francezi
- Masivul Central Francez
- Litoralul Mării Nordului (Franța)
- Munții Pirinei în Andorra și Franța
- Munții Apenini în Italia

Aceasta este activitatea didactică și științifică de o viață a Prof. dr. Toader CHIFU. Mai presus de toate aceste frumoase realizări, Domnul Prof. Dr. Toader CHIFU este un om de o aleasă ținută morală și profesională. Toate realizările sale au fost posibile ca urmare a tenacității, perseverenței și pasiunii cu care a abordat domeniul botanicii în general, dar și ca urmare a înțelegerii și sprijinului de care s-a bucurat din partea familiei sale. Este un cadru didactic apreciat de studenții și de colegii cu care a întreținut întotdeauna frumoase relații de colaborare.

În perioada în care a condus Catedra de Biologie vegetală a fost preocupat de modernizarea și armonizarea planurilor de învățământ în concordanță cu exigențele actuale din domeniul biologiei. A fost preocupat în permanență de îmbunătățirea procesului didactic și de cercetare, antrenând în aceste activități tinerii asistenți și preparatori, precum și doctoranzii pe care îi conduce. A susținut formarea și perfecționarea unor cadre didactice care au fost incluse în diferite programe de cercetare.

M. MITITIUC, C. TĂNASE